

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 88/19

Luxemburg, 8 juli 2019

Arrest in zaak C-543/17
Commissie / België

Artikel 260, lid 3, VWEU, op grond waarvan een financiële sanctie kan worden opgelegd wegens niet-nakoming van de „verplichting tot mededeling van maatregelen ter omzetting van een richtlijn van de Unie”, is voor het eerst door het Hof uitgelegd en toegepast

Het Hof veroordeelt België tot betaling van een dwangsom van 5 000 EUR per dag omdat het de richtlijn inzake elektronischecomunicatienetwerken met hoge snelheid voor een deel niet heeft omgezet en, a fortiori, omdat het de Commissie geen omzettingsmaatregelen voor het betreffende deel heeft meegedeeld

In 2014 hebben het Europees Parlement en de Raad een Unierichtlijn vastgesteld die beoogt de uitrol van elektronischecomunicatienetwerken met hoge snelheid te vergemakkelijken en te stimuleren.¹ Bij deze richtlijn zijn minimumvoorschriften in verband met civiele werken en fysieke infrastructuur vastgesteld. De lidstaten moesten deze richtlijn uiterlijk op 1 januari 2016 in hun nationale recht omzetten.

Op 15 september 2017 heeft de Commissie bij het Hof van Justitie een inbreukprocedure ingesteld omdat zij van mening was dat België de richtlijn niet volledig had omgezet en de nationale omzettingsmaatregelen niet had meegedeeld. Bovendien heeft zij het Hof verzocht om België te veroordelen tot betaling van een dwangsom per dag vanaf de uitspraak van het arrest, wegens niet-nakoming van zijn verplichting om de maatregelen ter omzetting van de richtlijn mee te delen.² Het bedrag van de dwangsom, dat oorspronkelijk was vastgesteld op 54 639 EUR, is verlaagd tot 6 071 EUR, gelet op de voortgang die België sinds de instelling van het beroep heeft geboekt bij de omzetting van de richtlijn. In dit verband heeft de Commissie gepreciseerd dat er alleen nog op het niveau van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest lacunes waren.

In zijn arrest van vandaag **stelt het Hof om te beginnen vast dat België bij het verstrijken van de toegekende termijn noch de maatregelen had getroffen die nodig waren ter omzetting van de richtlijn noch de maatregelen ter omzetting daarvan had meegedeeld** en dat het dus zijn verplichtingen krachtens deze richtlijn niet was nagekomen.

Wat de oplegging van een dwangsom betreft, herinnert het Hof eraan dat artikel 260, lid 3, VWEU bij het Verdrag van Lissabon is ingevoerd om de lidstaten er nog sterker toe aan te zetten om de richtlijnen binnen de door Uniewetgever vastgestelde termijnen om te zetten en te waarborgen dat de Uniewetgeving wordt toegepast.

Volgens het Hof moet in dit verband worden vastgesteld in welke omstandigheden een lidstaat kan worden geacht zijn „verplichting tot mededeling van maatregelen ter omzetting” niet te zijn nagekomen in de zin van deze bepaling.

Op dit punt brengt het Hof zijn rechtspraak in herinnering volgens welke **de betrokken mededeling voldoende duidelijke en nauwkeurige inlichtingen dient te bevatten over de inhoud van de nationale normen waarbij de richtlijn wordt omgezet**. Zo moet in deze

¹ Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronischecomunicatienetwerken met hoge snelheid (PB 2014, L 155, blz. 1).

² Artikel 260, lid 3, VWEU.

mededeling, die vergezeld kan gaan van een concordantietabel, op ondubbelzinnige wijze zijn uiteengezet met welke wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen de lidstaat meent aan de verschillende voor haar uit de richtlijn voortvloeiende verplichtingen te hebben voldaan. Bij gebreke van dergelijke inlichtingen is de Commissie immers niet in staat na te gaan of de lidstaat de richtlijn werkelijk en volledig heeft uitgevoerd.

Voorts merkt het Hof op dat dat het doel dat met de invoering van artikel 260, lid 3, VWEU wordt nagestreefd, er niet alleen in bestaat om de lidstaten ertoe te brengen om zo snel mogelijk een einde te maken aan een inbreuk, maar ook om de procedure voor het opleggen van geldelijke sancties wegens niet-nakoming van de verplichting tot mededeling van een maatregel ter omzetting van een volgens een wetgevingsprocedure aangenomen richtlijn lichter en sneller te maken. Vóór de invoering van een dergelijk mechanisme kon het immers tot jaren na een eerste arrest van het Hof duren voordat een geldelijke sanctie kon worden opgelegd aan lidstaten die dit arrest niet tijdig hadden uitgevoerd en hun omzettingsplicht niet waren nagekomen.

Het Hof beklemtoont dat moet worden uitgegaan van een uitlegging van artikel 260, lid 3, VWEU waarmee tegelijk kan worden gewaarborgd dat de Commissie haar voorrechten ter verzekering van de effectieve toepassing van het Unierecht kan uitoefenen en dat de rechten van verdediging en de procedurele positie van de lidstaten in het kader van de gecombineerde toepassing van artikel 258 VWEU en artikel 260, lid 2, VWEU kunnen worden beschermd. Ook moet het Hof in een positie worden geplaatst waarin het zijn gerechtelijke taak kan vervullen om in het kader van één enkele procedure te beoordelen of de betrokken lidstaat zijn mededelingsverplichtingen is nagekomen, en in voorkomend geval de ernst van de geconstateerde niet-nakoming kan beoordelen en de geldelijke sanctie kan opleggen die het in de gegeven omstandigheden het passendst acht.

Het Hof komt dan ook tot de conclusie dat de woorden „verplichting tot mededeling van maatregelen ter omzetting” zien op de verplichting van de lidstaten om voldoende duidelijke en nauwkeurige inlichtingen over de maatregelen ter omzetting van een richtlijn te verstrekken. Om te voldoen aan de verplichting om de rechtszekerheid in acht te nemen en te verzekeren dat alle bepalingen van deze richtlijn op hun volledige grondgebied worden omgezet, zijn de lidstaten gehouden om uiteen te zetten met welke nationale bepaling of bepalingen elk van de bepalingen van de richtlijn wordt omgezet. Nadat deze mededeling is geschied, die in voorkomend geval vergezeld kan gaan van een concordantietabel, is het aan de Commissie om met het oog op een verzoek om de betrokken lidstaat een geldelijke sanctie op te leggen, het bewijs te leveren dat bepaalde omzettingsmaatregelen kennelijk ontbreken of niet het gehele grondgebied van de betrokken lidstaat dekken. Het staat echter in een krachtens artikel 260, lid 3, VWEU ingeleide procedure niet aan het Hof om te onderzoeken of de richtlijn correct is omgezet door de aan de Commissie meegedeelde nationale maatregelen.

In het onderhavige geval is deze bepaling van toepassing, aangezien België zijn mededelingsplicht ten dele niet is nagekomen. Doordat het op de dag waarop het Hof de feiten heeft onderzocht, nog niet de maatregelen had getroffen die, wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, nodig zijn om meerdere bepalingen van de richtlijn om te zetten in zijn nationale recht, en a fortiori evenmin dergelijke omzettingsmaatregelen aan de Commissie had meegedeeld, heeft het Koninkrijk België immers gedeeltelijk in zijn inbreuk volhard.

Bijgevolg veroordeelt het Hof, na de ernst en de duur van deze inbreuk te hebben beoordeeld, België om de Commissie vanaf de datum van het arrest en totdat deze lidstaat een einde aan de inbreuk heeft gemaakt, een dwangsom van 5 000 EUR per dag te betalen.

NOTA BENE: Een beroep wegens niet-nakoming gericht tegen een lidstaat die zijn uit het recht van de Unie voortvloeiende verplichtingen niet is nagekomen, kan worden ingesteld door de Commissie of door een andere lidstaat. Indien het Hof van Justitie de niet-nakoming vaststelt, dient de betrokken lidstaat zo snel mogelijk aan dit arrest te voldoen. Wanneer de Commissie van oordeel is dat de lidstaat niet aan het arrest heeft voldaan, kan zij een nieuw beroep instellen en daarin financiële sancties vorderen. Worden de

Commissie echter geen maatregelen tot omzetting van een richtlijn meegedeeld, dan kan het Hof van Justitie, op voorstel van de Commissie, bij het eerste arrest sancties opleggen.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170